

Slovenská komora učiteľov

Novohradská 3, 821 09 Bratislava

Vyhlasenie SKU k procesu schvaľovania a k zámerom

národných projektov, predkladaných MŠVVaŠ

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR v týchto dňoch predkladá Komisii pri Monitorovacom výbore pre OP LZ pre PO 1 Vzdelávanie, ktorej členom je aj Slovenská komora učiteľov, na schválenie tri nové zámery projektov: ZIPE (MPC), TEACHERS (MPC), Finančná gramotnosť ako súčasť kľúčových kompetencií žiaka (ŠPÚ).

Slovenská komora učiteľov (SKU) si dovoľuje upozorniť na niekoľko zásadných skutočností, ktoré negatívnym spôsobom ovplyvňujú proces schvaľovania zámerov projektov a následne aj kvalitu projektov a spôsobu čerpania štrukturálnych fondov EÚ v oblasti regionálneho školstva na Slovensku.

Prvou skutočnosťou, na ktorú chceme upozorniť, je časový harmonogram pripomienkovania podkladov k rokovaniu. Podkladové materiály prichádzajú veľmi neskoro, posledné zásadné korekcie návrhov projektov prišli deň pred rokovaním v popoludňajších hodinách. Uvedomujeme si časový tlak aj na ostatných aktérov celého procesu, dovoľujeme si však upozorniť na dodržanie **čl. 7 bod 3 Štatútu komisie, ktorý ustanovuje, že všetky materiály k rokovaniu majú byť doručené 10 pracovných dní pred rokovaním.**

Ďalšou negatívnou skutočnosťou, ktorá má vplyv na kvalitu procesu schvaľovania, je, že sa naraz sa posudzuje veľmi veľa projektov (je náročné v priebehu jedného mesiaca absolvovať 4 okrúhle stoly, ktoré ani neobsiahli všetky posudzované projekty). Zároveň s tromi posudzovanými projektmi sa na jednom zasadnutí výboru mali prerokovať ďalšie štyri nové zámery, ktoré boli doručené len dva dni pred zasadnutím výboru.

Tretia zásadná výhrada sa týka samotných projektových zámerov. SKU nemá problém podporiť kvalitný zámer a procesu pripomienkovania sa aktívne zúčastňuje z dôvodu zvyšovania kvality predkladaných zámerov, aby boli čo najviac užitočné pre školy a pomáhali zvyšovať kvalitu procesu výchovy a vzdelávania na školách. Európske štrukturálne fondy však nemôžu dlhodobo nahrádzať úlohu štátu v plnení si základných funkcií tak, ako sa to deje napríklad v zavádzaní inkluzívnych prístupov, tvorby vzdelávania a metodík pre učiteľov, či dokonca kreovaní základných materiálov, ktoré ukladá zákon - profesijných štandardov a obsahu atestačných portfólií. Napriek opakovaným výzvam Európskej komisie k uprednostneniu projektov formou dopytovo- orientovaných výziev sa táto forma čerpania nevyužíva dostatočne, ale naopak rastie počet národných projektov, a to aj na riešenie tém so špecifickým rozsahom (finančná gramotnosť, predmetové olympiády, škola bez nenávisti). Ak k využívaniu DOV bránia legislatívne a iné prekážky, ktoré majú za následok ich nedostatočné využívanie zo strany škôl, je nutné tieto prekážky zo strany štátu odstrániť. Je zrejmé, že projektové zámery formátu „národný projekt“ slúžia na obhájenie existujúcej štruktúry priamo riadených organizácii MŠVVaŠ, hoci bolo opakovane prisľúbené ich zefektívnenie, spájanie či rušenie.

Slovenská komora učiteľov

Novohradská 3, 821 09 Bratislava

Citujeme odporúčanie zo Záverečnej správy **Revízie výdavkov na vzdelávanie 2017** (projekt podporený z ESF):

*Vyššie 70 % výdavkov podriadených organizácií sa v rokoch 2013 – 2015 koncentrovalo v štyroch z nich, mnohé boli v posledných rokoch takmer úplne financované z fondov EÚ. Sedem organizácií malo v rokoch 2013 – 2015 vyššie 70 % svojich výdavkov financovaných z európskych fondov (vrátane spolufinancovania), keď implementovali priamo pridelené národné projekty. Spolu s klesajúcim trendom výdavkov podriadených organizácií, ktorý súvisí s väčšou alokáciou fondov EÚ na dopytovo-orientované projekty, vzniká otázka ďalšieho fungovania niektorých PRO. Revízia výdavkov odporúča preskúmať činnosti podriadených PRO s cieľom posúdiť ich pokračujúcu prevádzku oddelene od úradu ministerstva aj iných organizácií. **Mala by posúdiť efektívnosť zabezpečovania ich činností prostredníctvom kapitoly; ako alternatívy zvážiť prenesenie kompetencií, obstaranie externých dodávateľov, aj presunutie činností na súkromný (neziskový) sektor (s podporou štátu). Zohľadňovať by pritom mala najmä nákladovú efektívnosť, agendu, ktorú vykonávajú, potrebu dostupnosti pre klientov, nezávislosť a verejný záujem.***

...

Najväčšie fluktuácie v počte zamestnancov boli v agentúrach, ktoré implementovali európske projekty, išlo o pracovníkov na dobu určitú. CVTI, MPC, NÚCEM, ale aj NÚCŽV a ŠIOV, všetky implementovali programy v OP Vzdelávanie a OP VaV. K najväčšiemu nárastu zamestnancov došlo v NÚCŽV a ŠIOV medzi rokmi 2012 – 2015 (až 1 000 % oproti 2012), ktorí boli zamestnaní na dobu určitú a v roku 2016 organizácie opustili.

Viacere priamo riadené organizácie MŠVVaŠ dlhodobo podliehajú kritike verejnosti za veľmi nízky prínos pre prax a školy, neposkytujú potrebný servis. Nemajú expertízu v žiadaných oblastiach, projekty sú nekvalitné, predkladané narýchlo, bez odborne garantovaného obsahu, akoby podľa jednej šablóny. Rovnaké témy ako tie, ktoré sú v predkladaných projektoch, sú v súčasnosti spracované oveľa kvalitnejšie neziskovým sektorom, ktorý má na to expertízu, ale štát ju nedokáže využiť. Neziskový sektor (Pontis, NDS, Leaf, Indícia, Živica, JA Slovensko a rôzne nadácie) už dnes disponujú kvalitnou ponukou školení, materiálov a komplexných programov pre učiteľskú verejnosť a školy, ktoré ju aj využívajú. Ministerstvo školstva prostredníctvom svojich priamo riadených organizácií, podľa doterajších skúseností, realizuje projekty zo štrukturálnych fondov EÚ za mnohonásobne vyššiu cenu, s nízkym efektom a otáznou udržateľnosťou. Aj preto musí čeliť nezáujmu zo strany škôl a pedagógov.

SKU je presvedčené, že nemôžeme nezmyselne mrhať peniazmi daňových poplatníkov EÚ a bez komplexnej transformácie priamoriadených organizácií nemáme morálny nárok na ďalšie čerpanie prostriedkov z operačných programov EÚ pre národné projekty.

Za SKU

Vladimír Crmoman, Viktor Križo, Soňa Puterková

18. 6. 2019

Slovenská komora učiteľov

Novohradská 3, 821 09 Bratislava
